

Memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu de l'Avantprojecte de llei de modificació de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència

Índex

1. Oportunitat de la proposta normativa: consulta prèvia, justificació de la necessitat de regulació i del rang normatiu i adequació als objectius i les finalitats de la norma
 - 1.1. Consulta pública prèvia a la ciutadania
 - 1.2. Justificació de la necessitat de regulació i del rang normatiu, i adequació als objectius i les finalitats de la norma
 - 1.3. Justificació del rang normatiu
2. Contingut: marc normatiu en el qual s'insereix la proposta, relació de disposicions vigents a les quals afecta o que deroga i adequació del projecte de llei als principis de bon govern (taula de vigències i avaluació del compliment dels principis de bona regulació)
 - 2.1. Marc normatiu en el qual s'insereix la proposta
 - 2.2. Relació de disposicions vigents a les quals afecta o que deroga
 - 2.3. Adequació del projecte de llei als principis de bon govern
3. Anàlisi de l'impacte sobre la infància i l'adolescència, la família, i l'orientació sexual i la identitat de gènere
 - 3.1. Anàlisi de l'impacte sobre la infància i l'adolescència
 - 3.2. Impacte sobre la família
 - 3.3. Impacte sobre l'orientació sexual i la identitat de gènere

- 3.4. Impacte sobre les persones amb diabetis, epilèpsia o trastorn de l'espectre autista (TEA)
 - 3.4.1. Impacte sobre persones amb diabetis
 - 3.4.2. Impacte sobre persones amb epilèpsia
 - 3.4.3. Impacte sobre persones amb TEA
- 3.5. Conclusions sobre els impactes estudiats
4. Impacte econòmic, impacte pressupostari i càrregues administratives
 - 4.1. Adequació de la modificació de la Llei 1/2014 a l'article 14 de la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat
 - 4.2. Control *ex post* de la norma
 - 4.3. Estudi pressupostari i socioeconòmic
 - 4.4. Estudi de càrregues administratives
 - a) Persones destinatàries
 - b) Procediment
 - c) Valoració econòmica de les càrregues
 - d) Conclusions
5. Descripció de la tramitació del projecte de llei de modificació, anàlisi i valoració resumida de les al·legacions presentades en els tràmits d'audiència i informació pública i dels informes emesos, i del seu reflex en el text de la proposta, si escau
 - 5.1. Descripció de la tramitació del projecte de llei
 - 5.2. Anàlisi i valoració resumida de les al·legacions presentades en els tràmits d'audiència i informació pública
6. Conclusions

L'article 13 de la Llei 4/2011, de 31 de març, de la bona administració i del bon govern de les Illes Balears, estableix que s'ha d'impulsar l'avaluació de l'impacte normatiu que té en la societat la regulació ja existent, especialment quant a les conseqüències econòmiques en la ciutadania i el teixit empresarial derivades de la seva aplicació. S'ha d'impulsar la simplificació normativa, la qual cosa implica la revisió sistemàtica de la legislació amb la finalitat de garantir la qualitat formal de les normes i el fet que estiguin escrites en termes clars, precisos i accessibles per a la ciutadania.

Així mateix l'article 60 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, estableix que l'òrgan que tramita el procediment ha d'elaborar una memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu, com a document dinàmic, que s'ha d'anar actualitzant amb la incorporació dels aspectes rellevants resultants de les diferents fases de la tramitació, des de l'acord d'inici fins a la finalització del procediment d'elaboració normativa, i indica els punts que ha d'incloure aquesta memòria.

En aquest sentit, s'han d'adoptar mesures que tendeixin a reduir el nombre de normes reguladores i la seva dispersió i s'han de fomentar els texts refosos. Així mateix, s'ha de fer un estudi de les càrregues administratives en relació amb l'Administració i les persones interessades que inclogui la nova regulació, si escau, amb la finalitat de fomentar la simplificació administrativa i evitar que s'incloguin tràmits o càrregues administratives.

1. Oportunitat de la proposta normativa: consulta prèvia, justificació de la necessitat de regulació i del rang normatiu i adequació als objectius i les finalitats de la norma

1.1. Consulta pública prèvia a la ciutadania

L'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, sobre la participació dels ciutadans en el procediment d'elaboració de normes amb rang de llei i reglaments, disposa que, amb caràcter previ a l'elaboració del projecte o avantprojecte de llei o de reglament, s'ha de substanciar una consulta pública, a través del portal web de l'administració competent, en la qual s'ha de demanar l'opinió dels subjectes i de les organitzacions més representatives potencialment afectats per la futura norma sobre: els problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa, la necessitat i l'oportunitat d'aprovar-la, els objectius de la norma i les possibles solucions alternatives reguladores i no reguladores.

En virtut d'aquest article, a través del Portal de Transparència de la Conselleria d'Afers Socials i Esports, s'ha duit a terme un procés de consulta perquè els

ciutadans i ciutadanes poguessin fer les aportacions que consideressin oportunes sobre la redacció de l'Avantprojecte.

Aquesta consulta s'ha fet el dia 16 de gener de 2020 i el dia 12 de febrer de 2020. El Portal ha rebut 93 visites i s'hi han presentat 6 al·legacions, amb un contingut gairebé coincident, de progenitors d'usuaris de cans d'alerta mèdica, la funció dels quals consisteix a detectar amb antelació els canvis substancials en el nivell de sucre en sang de les persones amb diabetis tipus 1. Totes mostren la conformitat amb el que recull l'informe del director general de Planificació, Equipaments i Formació de la Conselleria d'Afers Socials i Esports de 13 de gener de 2020.

1.2. Justificació de la necessitat de regulació i del rang normatiu i adequació de la regulació als objectius i les finalitats de la norma

La Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, reconeix i garanteix, a la comunitat autònoma de les Illes Balears, el dret d'accedir, circular i romandre de les persones que, per qualsevol tipus de discapacitat, són auxiliades per cans d'assistència. Anteriorment, amb la Llei 5/1999, de 31 de març, de cans de guia, aquest dret només emparava les persones afectades per disfuncions visuals, totals o parcials.

La Llei 1/2014 vigent, en l'article 2, disposa que, als efectes d'aquesta Llei, els cans d'assistència són aquells que han estat ensinistrats per centres especialitzats i oficialment reconeguts, per a l'acompanyament, la conducció, l'ajuda i l'auxili de persones amb discapacitat, i en l'article 3 classifica els diversos tipus de cans d'assistència.

L'aprovació d'aquesta modificació de la Llei 1/2014 és necessària per diversos motius.

El concepte de cans d'assistència és un concepte viu i, al tradicional cans de guia ensinistrats per a persones amb problemes visuals, s'han afegit altres modalitats de cans d'assistència ensinistrats en centres especialitzats oficialment reconeguts que adquireixen les aptituds necessàries per a l'acompanyament, la conducció i l'auxili de persones amb discapacitat i que s'han d'acreditar i identificar reglamentàriament.

Per això, modernament, s'entenen com a cans d'assistència:

1. Cans per a persones afectades per disfuncions visuals totals o greus (cans de guia).
2. Cans per a persones sordes o amb problemes d'audició, totals o greus.

3. Cans d'assistència per a persones que pateixen qualsevol discapacitat que no sigui auditiva o visual.
4. Cans inclosos en els projectes de teràpia assistida amb animals de companyia, destinats a visites a hospitals, centres geriàtrics, pisos tutelats, centres de discapacitats, habitatges particulars, etc.

Així doncs, amb la normativa vigent, el ca d'assistència es limita a les tipologies que indica la Llei, sense que hi càpiga l'extensió a altres supòsits actualment reconeguts per altres normatives i existents avui en dia. Això suposa que tant les altres tipologies de cans d'assistència com les persones que s'hi fan auxiliar i que es troben afectades per altres tipus de discapacitats o malalties de les que preveu l'actual Llei 1/2014 queden desamparades per la normativa i no tenen el reconeixement de les administracions públiques. Així, aquestes persones no es poden fer auxiliar pel ca d'assistència, el qual queda sotmès al règim jurídic dels animals de companyia, i no es poden beneficiar dels drets que reconeix la Llei 1/2014, la qual cosa implica una discriminació injustificada respecte de les persones que sí que es troben emparades per aquesta Llei.

L'article 3 de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, estableix que l'actuació dels poders públics en matèria de serveis socials persegueix els objectius, entre d'altres, de millorar la qualitat de vida i promoure la normalització, la participació i la interacció social, política, econòmica, laboral, cultural i educativa i de salut de totes les persones, com també afavorir la igualtat efectiva de les persones, eliminant qualsevol tipus de discriminació. Per aconseguir aquests objectius, el sistema públic de serveis socials ha d'aplicar sistemes de qualitat als programes, les actuacions i les prestacions per assegurar que els recursos i els serveis que actuen a les Illes Balears s'adapten a les necessitats socials, i ha de facilitar que les persones disposin de les condicions adequades per desenvolupar els seus projectes vitals.

Per tot això, amb aquesta proposta es vol ampliar la tipologia de cans d'assistència i fer extensiu el dret esmentat, a més de les persones amb disfunció visual, auditiva o de mobilitat (que actualment ja tenen aquest dret reconegut), a les persones que pateixen altres tipus de discapacitats, físiques o sensorials, o trastorns endocrins, o qualsevol tipus de malaltia, i que requereixin o puguin requerir, perquè sigui necessari o convenient, l'auxili de cans d'assistència. Cal recordar que la Llei 1/2014 ja va reconèixer una extensió dels drets prevists per l'anterior Llei 5/1999.

L'aprovació de la modificació que es proposa és necessària i oportuna, en compliment de l'article 9.2 de la Constitució espanyola, que encomana als poders públics promoure les condicions per garantir la llibertat i la igualtat dels individus, remoure els obstacles que en dificultin la plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social. Així, el reconeixement

del ca d'assistència, el qual es preveu en l'àmbit social com una ajuda tècnica, facilita la integració de les persones que ho tenen que menester, que no veuran limitats els drets d'accés, circulació i permanència, en igualtat de condicions que les persones i els cans d'assistència ja reconeguts per la Llei 1/2014.

D'altra banda, cal deixar constància que no es pretén reconèixer qualsevol tipus de ca sinó que ha de ser un ca ensinistrat per dur a terme les funcions pròpies del ca d'assistència, sempre relacionades amb l'àmbit dels serveis socials. Respecte d'això, tal com disposa l'exposició de motius de la Llei 1/2014, aquest ca disposa d'unes habilitats que permeten configurar-lo com una ajuda tècnica de qualificació especial. Així mateix, més enllà del benefici terapèutic que aquest ca pot suposar, s'ha de distingir de l'activitat de teràpia assistida amb animals, que presenta unes característiques pròpies que la diferencien substancialment del concepte d'ajuda tècnica per a persones amb discapacitat i, en conseqüència, els cans utilitzats en aquest tipus de teràpia no estan inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei.

Les funcions dels cans d'assistència són diferents segons la tipologia del ca, com també ho és l'ensinistrament. No és igual l'ensinistrament del ca guia, que té per objecte principal guiar una persona amb discapacitat visual, que el del ca de servei, que pretén prestar ajuda a les persones amb discapacitat física. Les noves tipologies de cans que es volen regular són les següents:

- Cans d'avís o alerta mèdica: cans ensinistrats per avisar d'una alerta mèdica a persones que pateixen discapacitat o crisis recurrents amb desconexió sensorial derivades d'una malaltia específica, com per exemple diabetis, epilèpsia o una altra malaltia orgànica.
- Cans per a persones amb trastorns de l'espectre autista: cans ensinistrats per preservar la integritat física de persones usuàries amb trastorns de l'espectre autista, controlar situacions d'emergència i guiar-les.

Així doncs, per al reconeixement d'aquests cans, tal com estableix l'article 13 de la Llei 1/2014, cal acreditar la concurrència dels requisits següents:

- a) Que el ca ha estat ensinistrat per a les finalitats específiques i adequades a la discapacitat o malaltia, oficialment reconeguda, de la persona usuària a la qual ha d'assistir.
- b) Que compleix la normativa sanitària i de protecció dels animals que viuen en l'entorn humà i les condicions sanitàries específiques que recull la Llei 1/2014.
- c) Que està vinculat a un treball d'assistència i a la persona usuària que l'empra per a les finalitats que preveu aquesta Llei.
- d) Que està identificat i inscrit en el registre oficial segons la normativa vigent.
- e) Que ajuda a pal·liar els efectes de la discapacitat o malaltia de la persona usuària.

- f) Que disposa d'una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil per prevenir danys eventuais a terceres persones causats pel ca d'assistència, fins al límit de cobertura de la responsabilitat civil que determini l'òrgan competent.

El procediment per al reconeixement dels cans d'assistència es regula en el Decret 73/2016, de 23 de desembre, sobre els centres d'ensinistrament de cans d'assistència i els principis generals del procediment per al reconeixement dels cans d'assistència (BOIB núm. 161, de 24 de desembre).

Finalment, cal indicar que els drets esmentats i prevists en la Llei 1/2014 no són il·limitats. Així, l'article 8 disposa que el dret d'accés, circulació i permanència s'exceptua en cas de perill imminent greu per a terceres persones, per a la persona usuària o per a la mateixa integritat del ca d'assistència, i l'article 9 preveu una sèrie de limitacions, per exemple l'accés a zones de manipulació d'aliments o en cas de signes evidents de malaltia del ca.

Avui en dia, ja és un fet la comprovació de les aptituds dels cans d'assistència per facilitar l'autonomia no només de les persones amb discapacitat visual, auditiva o de mobilitat sinó també de les afectades per un altre tipus de discapacitat o malaltia, per a les quals pot ser útil, i fins i tot vital, la disponibilitat d'un ca amb les aptituds necessàries per a l'ajuda i l'auxili de persones amb discapacitat o malaltia, que faciliti la seva autonomia i els serveixi d'ajuda en la via quotidiana, col·laborant així en l'eliminació de les barreres a les quals s'han d'enfrontar aquestes persones.

Els objectius de la norma que es proposa són els següents:

- Aplicar el principi d'igualtat efectiva consagrat en la Constitució a les persones que pateixen una discapacitat o una malaltia diferent de les que preveu l'article 3 de la Llei 1/2014 (és a dir, que excedeix la discapacitat visual, auditiva o de mobilitat); concretament, permetre la utilització dels cans d'assistència a persones que tenen altres tipus de disfuncions, com per exemple diabetis tipus 1, epilèpsia o qualsevol altre tipus de discapacitat.
- Equiparar la normativa d'accessos, competència de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, a la normativa estatal de transports, després del Reial decret 537/2019, de 20 de setembre, pel qual es modifica el Reial decret 1544/2007, de 23 de novembre, pel qual es regulen les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització de les formes de transport per a persones amb discapacitat. Aquest Reial decret reconeix el dret de les persones amb trastorns diabètics o epilèptics a accedir a les instal·lacions i els mitjans de transport acompanyades d'un ca d'assistència, en les condicions establertes per als cans d'assistència de les persones amb discapacitat.

- Adaptar la normativa vigent als principis de bona regulació, de manera que s'asseguri que la Llei 1/2014 compleix els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència, eficiència, qualitat i simplificació. A més, es vol adequar la Llei 1/2014 a l'evolució de les tècniques d'ensinistrament i a les demandes socials de les persones i els col·lectius afectats.

1.3. Justificació del rang normatiu

Tal com indica l'informe de la consulta pública prèvia, no s'han considerat altres alternatives, atès que la regulació plantejada passa per una modificació de la normativa vigent, la qual té rang de llei. D'aquesta manera, qualsevol modificació queda sotmesa a la reserva de llei.

Així, atès que la iniciativa legislativa parteix del Govern de les Illes Balears, resulta aplicable l'article 43 de la Llei 1/2019 i cal tramitar un projecte de llei, el qual, una vegada aprovat pel Govern, s'ha de trametre al Parlament de les Illes Balears perquè el tramiti en la forma prevista en el Reglament de la cambra.

2. Contingut: marc normatiu en el qual s'insereix la proposta, relació de disposicions vigents a les quals afecta o que deroga i adequació del projecte de llei als principis de bon govern (taula de vigències i avaluació del compliment dels principis de bona regulació)

2.1. Marc normatiu en el qual s'insereix la proposta

La Constitució espanyola, la Convenció Internacional de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea són normes bàsiques que reconeixen la necessitat de fomentar la llibertat, la independència i la igualtat, així com l'obligació d'adoptar mesures inclusives per remoure tots els obstacles que limitin aquests drets.

En primer lloc, la Constitució espanyola, en l'article 14, reconeix el dret d'igualtat de tots els espanyols davant la llei, però, a més, l'article 9.2 imposa als poders públics les obligacions de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives, i remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud. Així mateix, l'article 20 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat insta els estats part a adoptar mesures efectives per assegurar que les persones amb discapacitat gaudeixin de mobilitat personal amb la màxima independència possible, com ara facilitar l'accés de les persones amb discapacitat a formes d'assistència humana o animal i a intermediaris, tecnologies de suport, dispositius tècnics i ajudes per a la mobilitat de qualitat. Finalment, l'article 49 de la Constitució espanyola disposa que els poders públics han de dur a terme una

política de previsió, tractament, rehabilitació i integració de les persones amb discapacitat física, sensorial o intel·lectual, a les quals s'ha de prestar l'atenció especialitzada que requereixen, i les han d'emparar especialment en el gaudi dels drets que el títol I de la Constitució atorga a tots els ciutadans.

L'article 30.15 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, atorga a la comunitat autònoma la competència exclusiva en les polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials. En desplegament d'aquesta atribució, la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, reconeix i garanteix, a la comunitat autònoma de les Illes Balears, el dret d'accedir, circular i romandre de les persones que, per qualsevol tipus de discapacitat, són auxiliades per cans d'assistència.

Per la seva banda, l'article 3 de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, estableix que l'actuació dels poders públics en matèria de serveis socials persegueix els objectius, entre d'altres, de millorar la qualitat de vida i promoure la normalització, la participació i la interacció social, política, econòmica, laboral, cultural i educativa i de salut de totes les persones, com també afavorir la igualtat efectiva de les persones, eliminant qualsevol tipus de discriminació. Per aconseguir aquests objectius, el sistema públic de serveis socials ha d'aplicar sistemes de qualitat als programes, les actuacions i les prestacions per assegurar que els recursos i els serveis que actuen a les Illes Balears s'adaptin a les necessitats socials, i ha de facilitar que les persones disposin de les condicions adequades per desenvolupar els seus projectes vitals.

Paral·lelament, la majoria de les comunitats autònomes han legislat, en major o mesura, sobre els cans d'assistència. De l'estudi de dret comparat de les normes vigents en matèria de cans d'assistència, s'infereix la inclusió de noves categories en la figura del ca d'assistència.

Cal destacar que existeix certa uniformitat en la redacció de la Llei 2/2015, de 10 de març, d'accés a l'entorn de persones amb discapacitat que requereixen l'acompanyament de cans d'assistència, de Madrid; la Llei 3/2017, de 26 d'abril, de cans d'assistència per a persones amb discapacitat de Canàries; la Llei 6/2017, de 5 de juliol, d'accés a l'entorn de persones amb discapacitat que requereixen l'acompanyament de cans d'assistència, de Cantàbria; la Llei 8/2017, de 19 de setembre, de cans d'assistència de La Rioja; la Llei 5/2018, de 21 de desembre, d'accés a l'entorn de les persones amb discapacitat acompanyades de cans d'assistència, de Castella-la Manxa; la Llei 5/2019, de 21 de març, de drets i garanties de les persones amb discapacitat a Aragó, i la Llei 11/2019, de 3 d'abril, d'accés a l'entorn de les persones usuàries de ca d'assistència de Castella i Lleó, aprovada el 27 de març de 2019.

A més, abans de les eleccions de l'any passat, Astúries i Andalusia tenien dos projectes en marxa per actualitzar la matèria en la mateixa línia.

De resultes d'aquest estudi, per complir els objectius indicats en l'apartat precedent, l'article 3 de la Llei 1/2014 queda redactat de la manera següent:

Els cans d'assistència es classifiquen en els tipus següents:

- a) Ca guia: el ca educat i ensinistrat per guiar una persona amb discapacitat visual, sigui total o parcial, o una persona que, a més d'una discapacitat visual, té una discapacitat auditiva.*
- b) Ca de senyalització de sons: el ca educat i ensinistrat per avisar les persones amb discapacitat auditiva de diferents sons i indicar-los-en l'origen.*
- c) Ca de servei: el ca educat i ensinistrat per prestar ajuda a les persones amb discapacitat física que no es poden valer per elles mateixes en les activitats de la vida diària, tant en l'entorn privat com en l'extern.*
- d) Ca d'avís o alerta mèdica: el ca ensinistrat per avisar d'una alerta mèdica a persones que pateixen una discapacitat o crisis recurrents amb desconexió sensorial derivades d'una malaltia específica, com ara diabetis, epilèpsia o una altra malaltia orgànica, o d'alguna altra malaltia reconeguda d'acord amb la normativa sanitària aplicable.*
- e) Ca per a persones amb trastorns de l'espectre autista: el ca ensinistrat per promoure l'autonomia personal de les persones usuàries mitjançant l'ajuda i l'assistència en les activitats de la vida diària, preservar la seva integritat física, controlar situacions d'emergència i guiar-les.*

2.2. Relació de disposicions vigents a les quals afecta o que deroga

a) Disposicions afectades

Àmbit estatal

- Reial decret 505/2007, de 20 d'abril, pel qual s'aproven les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació de les persones amb discapacitat per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats i edificacions.
- Reial decret 1544/2007, de 23 de novembre, pel qual es regulen les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització de les formes de transport per a persones amb discapacitat.
- Ordre VIV/561/2010, d'1 de febrer, per la qual es desenvolupa el document tècnic de condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats.

- Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.
- Llei 8/2013, de 26 de juny, de rehabilitació, regeneració i renovació urbanes.

Àmbit autonòmic

- Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència: article 1.1; article 2, lletres a) i f); article 5.1; article 12.2, i addició de dues noves lletres en l'article 3, d) i e).
- Decret 73/2016, de 23 de desembre, sobre els centres d'ensinistrament de cans d'assistència i els principis generals del procediment per al reconeixement dels cans d'assistència: article 3.c); article 8.2, lletres c) i d), i disposició addicional única, apartat primer.
- Llei 8/2017, de 3 d'agost, d'accessibilitat universal de les Illes Balears.

Pel que fa a l'Ajuntament de Palma, podem assenyalar l'Ordenança municipal d'ocupació de via pública (BOIB núm. 74, de 24/05/2012) i l'Ordenança reguladora de l'informe d'avaluació dels edificis (BOIB núm. 73, de 16/05/2015). I el mateix es deriva de les ordenances dels altres municipis de la comunitat autònoma sobre l'accés d'animals domèstics.

Finalment, es conclou el mateix en la resta de normes sectorials de l'ordenament jurídic en què és aplicable la normativa de cans d'assistència.

Les normes esmentades, una vegada aprovada la llei que es tramita, es modificaran en el sentit que les referències que contenguin als cans guia o als cans d'assistència també inclouran les noves tipologies de cans. No es considera necessària cap modificació expressa, perquè les noves tipologies s'inclouran en el concepte genèric de ca d'assistència.

b) Taula de vigències

L'aprovació d'aquest projecte de llei de modificació de la Llei 1/2014 no comporta la derogació expressa de cap norma, atès que, com queda reflectit en aquesta memòria, l'objectiu és ampliar els drets actualment reconeguts per la normativa a altres col·lectius que en poden resultar beneficiats, com són els afectats per malalties com la diabetis o l'autisme que es puguin auxiliar per cans d'assistència.

2.3. Adequació del projecte de llei als principis de bon govern

L'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, estableix els principis de bona regulació i

disposa que, en l'exercici de la iniciativa legislativa i la potestat reglamentària, les administracions públiques han d'actuar d'acord amb els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència. En l'exposició de motius o en el preàmbul, segons es tracti, respectivament, d'avantprojectes de llei o de projectes de reglament, ha de quedar prou justificada l'adequació de la norma a aquests principis.

Per la seva banda, l'article 49 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, indica que, en l'exercici de la iniciativa legislativa i la potestat reglamentària, el Govern de les Illes Balears ha d'actuar d'acord amb els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència, eficiència, qualitat i simplificació, establerts en la normativa estatal bàsica. L'exposició de motius o el preàmbul, segons es tracti, respectivament, d'avantprojectes de llei o de projectes de reglament, ha d'informar sobre l'adequació a aquests principis.

El Consell de Govern, d'acord amb el que disposa el paràgraf anterior, ha d'aprovar els criteris d'elaboració normativa en relació amb la reducció del nombre de normes reguladores, la simplificació dels procediments i la reducció de càrregues administratives per a la ciutadania, així com la qualitat formal de les normes i de la seva redacció.

Així, en l'exposició de motius del projecte, es justifica l'adequació de la norma als principis de bona regulació en els termes següents:

Respecte als principis de necessitat i eficàcia, cal assenyalar el clar interès general de l'objecte d'aquesta disposició, dirigit a promoure la igualtat efectiva dels ciutadans en l'exercici dels seus drets i, específicament, les condicions per a la igualtat plena i real de les persones amb discapacitat, mitjançant el reconeixement i la garantia del dret d'accés a l'entorn per a les persones que requereixin la utilització d'un ca d'assistència.

Sobre aquesta qüestió, vistes les noves circumstàncies i necessitats i les noves tècniques d'ensinistrament, es constata la necessitat d'ampliar la regulació de la utilització dels cans a persones que presenten altres tipus de discapacitat, no només visual, i obrir el concepte de ca d'assistència a altres categories de cans ensinistrats especialment per prestar auxili i assistència per aconseguir la integració, accedir a l'entorn i dur a terme les activitats de la vida diària.

De conformitat amb el principi de proporcionalitat, la disposició conté la regulació imprescindible per atendre la necessitat que es vol cobrir amb la norma, després de constatar que no hi ha altres mesures menys restrictives de drets o que imposin menys obligacions a les persones destinatàries (article 129.3 de la Llei 39/2015), així com per permetre l'exercici del dret d'accés a l'entorn social a

totes les persones usuàries d'alguna de les modalitats de cans d'assistència acceptades comunament. Així mateix, s'amplia l'àmbit objectiu del dret i se'n garanteix l'exercici en entorns en els quals el reconeixement era difús o no existia.

La modificació de la norma és proporcional a la complexitat de la matèria que es regula i la més correcta i actual, atès el coneixement actual i en coherència amb la normativa internacional, europea i d'altres comunitats autònomes.

En aplicació del principi de seguretat jurídica, cal assenyalar que aquesta disposició s'adopta en l'exercici de les competències atribuïdes a l'Administració de la Comunitat Autònoma en l'àmbit corresponent i és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic nacional i de la Unió Europea. Així, s'enriqueix el marc normatiu, s'actualitza i se li dona un caire estable, predictable, integrat, clar i de certitud, que en facilita el coneixement i la comprensió i, en conseqüència, l'actuació i la presa de decisions de les persones i de les empreses (article 129.4 de la Llei 39/2015). Com ja s'ha indicat, aquesta regulació està en sintonia amb la regulació internacional, comunitària i d'altres comunitats autònomes, i ha de quedar integrada, amb la deguda coherència, en el sistema normatiu preexistent.

Respecte al principi de transparència, les administracions públiques han de possibilitar l'accés senzill, universal i actualitzat a la normativa en vigor i als documents propis del procés d'elaboració de normes, de conformitat amb el que estableix l'article 7 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. Així mateix, han de definir clarament els objectius de les iniciatives normatives i la justificació corresponent en el preàmbul o exposició de motius, i han de possibilitar que els destinataris potencials tenguin una participació activa en l'elaboració de les normes (article 129.5 de la Llei 39/2015).

Amb caràcter previ a l'elaboració d'aquesta norma, s'ha consultat la ciutadania perquè pugui expressar la seva opinió sobre la iniciativa, i posteriorment s'ha sotmès el text als tràmits d'audiència i d'informació pública corresponents perquè les persones i els sectors per aquesta modificació hi poguessin fer les al·legacions que consideressin pertinents. A més, en virtut del principi de transparència, se sotmetrà el projecte als tràmits d'audiència i d'informació pública que preveuen els articles 51 a 52 de la Llei 1/2019, i s'ha justificat en el preàmbul l'adequació de la norma als principis de l'article 129 de la Llei 39/2015.

Pel que fa als principis d'eficiència, qualitat i simplificació, cal assenyalar que l'ampliació de l'àmbit objectiu i subjectiu del dret d'accés que realitza la norma és perfectament compatible amb l'ús que facin dels espais públics i privats la resta d'usuaris, sense imposar o evitar càrregues administratives innecessàries o accessòries i racionalitzant, en l'aplicació, la gestió dels recursos públics (article 129.6 de la Llei 39/2015).

3. Anàlisi de l'impacte sobre la infància i l'adolescència, la família, i l'orientació sexual i la identitat de gènere

3.1. Anàlisi de l'impacte sobre la infància i l'adolescència

L'article 22 *quinquies* de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil —afegit per l'article 1.21 de la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència—, estableix que les memòries de l'anàlisi d'impacte normatiu que s'hagin d'adjuntar als avantprojectes de llei i als projectes de reglament han d'incloure l'impacte de la normativa en la infància.

El marc normatiu autonòmic, en la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, justifica l'avaluació i l'anàlisi de l'impacte normatiu general. Així, l'article 60 apunta que l'òrgan que tramita el procediment ha d'elaborar una memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu, com a document dinàmic, que s'ha d'anar actualitzant amb la incorporació dels aspectes rellevants resultants de les diferents fases de la tramitació, des de l'acord d'inici fins a la finalització del procediment d'elaboració normativa.

En aquest sentit, respecte a la situació de partida, que no és altra que el marc establert en la Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears, amb aquest projecte que es tramita es pretén avançar i solucionar diferents qüestions que la Llei 17/2006 no pot solucionar, motivat principalment pels canvis introduïts en la matèria i a conseqüència de les modificacions introduïdes per l'Estat en el sistema de protecció de la infància i l'adolescència.

Aquest projecte que es tramita:

- Incorpora els canvis socials i l'evolució de la mateixa societat en benefici dels infants. Així mateix, incorpora les circumstàncies i les realitats que les administracions públiques competents han anat acumulant en el seu treball i dedicació a la infància i l'adolescència.
- Actualitza la figura del ca d'assistència reconeguda per la normativa internacional i nacional.
- Amb l'ampliació de la figura del ca d'assistència, potencia el treball multidisciplinari i la col·laboració i cooperació interadministrativa en matèria de cans d'assistència, la qual cosa repercutirà positivament en la infància i l'adolescència.

En l'apartat 3.4 es detallen els beneficis que té un ca d'assistència sobre persones de qualsevol edat amb diabetis, epilèpsia o trastorn de l'espectre autista. Així i tot,

cal destacar que els cans d'assistència per a infants i adolescents amb diabetis, epilèpsia o trastorn de l'espectre autista tenen un impacte brutal i positiu.

D'altra banda, la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació va elaborar una guia metodològica per a l'emissió dels informes d'impacte de les disposicions normatives sobre la infància i l'adolescència, basada en la guia elaborada per UNICEF al final de l'any 2015, per facilitar la inclusió d'aquest impacte en l'elaboració normativa. En la introducció d'aquesta guia s'afirma que l'avaluació a priori dels possibles efectes de les polítiques normatives, a més de garantir que els infants siguin tinguts en compte en el procés d'elaboració i disseny, prevé efectes negatius indesitjats o potencia els positius contribuint a la garantia dels principis bàsics de la Convenció sobre els Drets de l'Infant de les Nacions Unides. En aquesta guia s'estableix un model d'informe, que es recull a continuació.

Informe sobre l'impacte en la infància i l'adolescència

a) Identificació de la norma

Denominació: Avantprojecte de llei de modificació de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència.

Origen de l'elaboració: necessitat d'adaptar la figura del ca d'assistència a noves necessitats socials.

b) Identificació dels drets, les necessitats i els grups concrets de la infància sobre els quals la norma pot impactar

b.1. Drets concrets de la infància sobre els quals la norma pot incidir

X	Definició d'infant
X	Principi de no-discriminació
X	Principi d'interès superior de l'infant
X	Mitjans per donar efectivitat als drets fins al màxim dels recursos disponibles
X	Drets i deures dels pares i evolució de les facultats de l'infant
X	Dret a la vida, la supervivència i el desenvolupament
	Dret a un nom i una nacionalitat
	Dret a preservar la identitat
	Separació de l'infant dels seus pares
	Reunificació familiar
	Traslats il·lícits i retenció il·lícita
X	Dret de l'infant a ser escoltat

X	Dret a la llibertat d'expressió
X	Dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió
	Dret d'associació i de reunió
X	Dret a la protecció de la vida privada
X	Dret a la informació
X	Obligacions comunes dels pares i assistència de l'Estat
	Dret a la protecció contra tota forma de violència
X	Drets dels infants privats del seu medi familiar
	Drets de l'infant en matèria d'adopció
	Drets dels infants refugiats
X	Drets dels infants amb discapacitat
X	Dret a la salut
	Dret a l'avaluació periòdica de l'internament
	Dret a beneficiar-se de la Seguretat Social
X	Dret a beneficiar-se d'un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament
X	Dret a l'educació
	Infants de minories o pobles indígenes
X	Dret a l'esplai, al joc i a participar en activitats artístiques i culturals
	Dret a ser protegits contra l'explotació econòmica i el treball infantil
	Dret a ser protegits contra l'ús il·lícit i el tràfic d'estupefaents
	Dret a ser protegits contra l'explotació i l'abús sexuals
	Dret a ser protegits de la venda i el tràfic d'infants
	Dret a ser protegits contra altres formes d'explotació
	Tortura i privació de llibertat
	Drets dels infants afectats per un conflicte armat
	Dret a la recuperació i la reintegració social dels infants víctimes de qualsevol forma d'abandó o maltractament
	Drets dels infants que han infringit les lleis penals, administració de la justícia de menors
	No es considera que la norma hagi de tenir cap impacte sobre els drets de la infància

b.2. Necessitats bàsiques de la infància sobre les quals la norma pot incidir

	Alimentació adequada
X	Habitatge adequat

X	Vestit i higiene adequada
X	Atenció sanitària
X	Son i descans
X	Espai exterior adequat
X	Exercici físic
X	Protecció de riscos físics
X	Protecció de riscos psicològics
	Necessitats sexuals
X	Participació activa i normes estables
X	Vinculació afectiva primària
X	Interacció amb adults
X	Interacció amb iguals
X	Educació formal
X	Educació no formal
X	Joc i temps d'oci
	No es considera que la norma hagi de tenir cap impacte sobre les necessitats de la infància

b.3. Especial impacte de la norma en grups i circumstàncies concrets d'infants i adolescents

X	No impacta en cap grup de manera especial.
X	Impacta especialment en els grups que s'indiquen en l'apartat següent.

Grups i circumstàncies:	
X	Homes menors d'edat
X	Dones menors d'edat
X	Nins i nines de 0 a 3 anys
X	Nins i nines de 3 a 6 anys
X	Nins i nines de 6 a 12 anys
X	Adolescents
X	Nins, nines i adolescents amb problemes de salut mental
X	Nins i nines amb malalties cròniques greus
	Consumidors de drogues
X	Nins i nines que no assisteixen a classe i que abandonen els estudis prematurament

	Víctimes de maltractament
X	Nins i nines amb dificultats d'aprenentatge
X	Nins, nines i adolescents amb trastorns de conducta
	Menors d'edat en conflicte amb la llei
X	Menors d'edat en el sistema de protecció per risc o desemparament
	Nins i nines refugiats i sol·licitants d'asil
	Nins i nines en processos migratoris amb referents familiars adults
	Menors estrangers no acompanyats
X	Nins i nines d'ètnia gitana i altres minories
X	Nins i nines amb discapacitat
X	Nins, nines i adolescents urbans
X	Nins, nines i adolescents rurals
	Identitat sexual en la infància i l'adolescència
	Altres grups (<i>Identificau-los.</i>)

c) Anàlisi de l'impacte en la infància

Explicació resumida dels aspectes concrets que s'han identificat en la norma com a productors d'algun tipus d'impacte en els drets i les necessitats de la infància.

Atesa la Constitució espanyola, la normativa internacional en matèria d'infància i adolescència, l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears i la normativa comunitària, es podem concretar els punts següents:

c.1. Definició d'infant

S'hi inclouen tots els infants i adolescents que es trobin en el territori de les Illes Balears; s'estableix l'inici de la infància en el moment del naixement, i la terminació de la infància i l'adolescència quan s'arriba a la majoria d'edat establerta en el Codi civil, sempre que no hagin estat emancipats o no hagin arribat a la majoria d'edat en virtut del que disposa la llei que els sigui aplicable.

c.2. Principi de no-discriminació

Atesa la normativa vigent, es reconeix el dret a tenir un ca d'assistència a qualsevol infant, nacional o no, independentment de si es troba a la comunitat autònoma de manera regular o no, i sense cap distinció per raó de naixement, sexe, orientació sexual, identitat de gènere, expressió de gènere, raça, origen nacional, ètnic o social, religió, convicció, ideologia, opinió, cultura, llengua, idioma, condició física, psíquica o sensorial, malaltia, posició econòmica o

qualsevol altra circumstància personal, familiar o social discriminatòria. Es garanteix que no hi hagi discriminació, distinció, exclusió, restricció o preferència basada en els motius esmentats.

c.3. Principi d'interès superior de l'infant

És un principi rector fonamental del nostre ordenament jurídic. El legislador autonòmic ha definit aquest principi en els mateixos termes que el legislador estatal, d'acord amb la Convenció sobre els Drets de l'Infant, que el recull en l'article 3, i el Comitè dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides, en l'Observació general núm. 14 (2013), la qual cosa fa que s'hagin adoptat criteris compatibles amb els principis de la Convenció.

c.4. Mitjans per donar efectivitat als drets fins al màxim dels recursos disponibles

En el projecte de llei s'han adoptat diferents mesures administratives i d'altra índole per donar efectivitat als drets que l'ordenament jurídic reconeix als infants.

c.5. Dret de l'infant a ser escoltat

Aquest dret és reconegut expressament en l'article 9 de la Llei orgànica 1/1996, tant en l'àmbit familiar com en qualsevol procediment administratiu, judicial o de mediació en què estigui afectat el menor i que condueixi a una decisió que incideixi en la seva esfera personal, familiar o social.

c.6. Dret a la llibertat d'expressió

Aquest dret es recull de manera expressa en l'article 13 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant i en l'article 8 de la Llei orgànica 1/1996, que estableix que els infants i els adolescents tenen dret a la llibertat d'expressió en els termes prevists constitucionalment. Aquesta llibertat d'expressió té el límit en la protecció de la intimitat i la imatge de l'infant o l'adolescent.

c.7. Drets dels infants amb discapacitat

L'article 23 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant estableix que els infants i els adolescents amb discapacitat mental o física han de gaudir d'una vida plena i decent en condicions que assegurin la seva dignitat, que els permetin d'arribar a valdre's per si mateixos i que els facilitin la participació activa en la comunitat. Així mateix, se'ls reconeix el dret a rebre atencions especials i s'ha de vetlar perquè, d'acord amb els recursos disponibles, es presti a l'infant que compleixi les condicions requerides i als responsables de la seva cura l'assistència sol·licitada, i que sigui adequada a l'estat de l'infant i a les circumstàncies dels seus pares o

d'altres persones que en tenguin cura. Aquesta assistència ha de ser gratuïta sempre que sigui possible, tenint en compte la situació econòmica dels pares o de les altres persones que en tenguin cura, i ha d'anar destinada a assegurar que l'infant tenguí accés efectiu a l'educació, la capacitat, els serveis sanitaris, els serveis de rehabilitació, la preparació per a l'ocupació i les oportunitats d'esplai, i que rebi aquests serveis per aconseguir la màxima integració social i desenvolupament individual possibles, inclòs el desenvolupament cultural i espiritual.

c.8. Dret a la salut, dret a l'educació i dret a l'esplai, al joc i a participar en activitats artístiques i culturals

3.2. Impacte sobre la família

La disposició addicional desena de la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció a les famílies nombroses, disposa que les memòries d'anàlisi d'impacte normatiu que s'han d'adjuntar als avantprojectes de llei i als projectes de reglament han d'incloure l'impacte de la normativa en la família.

Així mateix, l'article 34 de la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies de les Illes Balears, en l'apartat 1, estableix que, en l'elaboració de projectes de llei, els òrgans competents han d'emetre l'informe d'impacte familiar, que té caràcter preceptiu, amb la finalitat de considerar l'impacte social i econòmic de les polítiques a llarg termini en el conjunt de les famílies. L'apartat 2 disposa que el Govern de les Illes Balears, a proposta de la conselleria competent en matèria de serveis socials, ha d'aprovar la guia d'elaboració d'informes d'impacte familiar, per facilitar a la resta de conselleries l'emissió d'aquest informe. L'apartat 3 estableix que, a l'efecte d'elaborar els informes d'impacte familiar, les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears resten obligades a facilitar al Govern de les Illes Balears totes les dades estadístiques i pressupostàries que els pugui demanar.

La disposició final segona de la Llei 8/2018 disposa que el Govern de les Illes Balears, a proposta de la conselleria competent en matèria de serveis socials, ha d'aprovar la guia per a l'elaboració dels informes d'impacte familiar en el termini de divuit mesos des de l'entrada en vigor de la Llei, cosa que encara no ha fet.

Segons l'Enquesta contínua de llars, el 2016, les parelles amb fills representen el 34,01 % de les llars de les Illes Balears, seguides de les parelles que no tenen fills (22,04 %), en augment es troben les monoparentals, que arriben al 9,9 %, i les llars unipersonals, amb el 23,87 %. El 2015, les llars de les Balears estan integrades per 2,52 persones de mitjana, una xifra que es troba molt per sota de la mitjana comptabilitzada el 1991, que era de 3,04 persones per llar.

Quant als nuclis familiars i al nombre de fills amb què conviuen, el 34,85 % dels nuclis familiars de les Illes Balears no conviuen amb cap fill, mentre que el 65,15 % conviuen amb un o més fills. D'aquests, el 32,09 % conviuen amb un fill; el 25,25 %, amb dos, i només el 7,77 %, amb tres o més fills (INE: 2016). Per tant, l'impacte sobre la família de l'avantprojecte que es tramita afecta de manera directa el 65,15 % de nuclis familiars, atès que tenen un o més fills, encara que també pot afectar els nuclis familiars que, malgrat no tenir fills, estan formats per menors emancipats, d'acord amb les regles del Codi civil, que també poden constituir-se com a família.

El 15,93 % dels nuclis familiars de les Balears estan formats per famílies monoparentals. L'any 2016, les dades recollides reflecteixen un increment d'aquestes famílies. El 12,9 % del total de nuclis familiars són famílies monoparentals femenines. En canvi, les famílies monoparentals masculines només arriben al 3,03 %.

Amb relació als menors de menys de 6 anys, n'hi ha un total de 865 amb una diversitat funcional reconeguda. Per sexe, el 66,8 % són nins, i el 33,2 % són nines.

L'any 2015, els menors amb mesures acordades de protecció eren 1.201, una taxa de 5,8 per cada mil menors. L'any 2015, l'Institut Mallorquí d'Afers Socials va atendre 517 menors i les seves famílies, i el Consell Insular de Menorca té 168 expedients oberts per maltractaments a menors, la qual cosa suposa gairebé l'1 % de la població de menys de 19 anys.

Quant a la natalitat, l'edat mitjana de la maternitat a les Illes Balears ha augmentat considerablement en els darrers anys, fins a 31,5 anys (INE: 2016). Les dades de l'IBESTAT de l'any 2016 referents a la taxa de fecunditat evidencien que a les Balears les dones arriben a 1,26 fills per dona, lleument inferior a la mitjana estatal, d'1,34 fills per dona. El 49,10 % dels infants nascuts el 2016 són fills de mares no casades.

Una de les principals transformacions recents en la fecunditat a Espanya i també a les Balears és l'espectacular increment del nombre de naixements de mares no casades: el 1975 només el 2,9 % dels nascuts vius eren extramatrimonials, el 2001 representaven el 28,55 %, i el 2016, a les Balears, la xifra supera el 40 %, concretament el 49,11 %.

La importància de la família en el desenvolupament de la personalitat del menor és innegable i un factor imprescindible per a la integració i la plena participació de l'infant o l'adolescent en un nucli familiar i social estable i adequat a les seves necessitats.

Per tot això, es pot afirmar que l'impacte de l'Avantprojecte sobre les famílies és positiu, atès que es configura com una millora per a totes les famílies en les quals convisqui un menor d'edat en la situació emparada per la modificació legal que ens ocupa.

3.3. Impacte sobre l'orientació sexual i la identitat de gènere

L'article 32 de la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBI-fòbia, estableix que les administracions públiques de les Illes Balears incorporaran l'avaluació d'impacte sobre orientació sexual i identitat de gènere en el desenvolupament de les seves competències, per garantir la integració del principi d'igualtat i no-discriminació de les persones LGTBI sobre totes les disposicions legals o reglamentàries que s'impulsin dins el territori de la comunitat autònoma.

3.4. Impacte sobre les persones amb diabetis, epilèpsia o trastorn de l'espectre autista (TEA)

3.4.1. Impacte sobre persones amb diabetis

L'entrenament dels cans d'assistència a la diabetis es pot prolongar durant un any. El primer que se'ls ensenya és a reconèixer una baixada de sucre, tot i que és el procés més difícil, però es fa així perquè és el que més risc comporta per al pacient. Des de petits, se'ls donen mostres per ensumar perquè reconeixin les hipoglucèmies i les hiperglucèmies i, quan són capaços de reconèixer-les, reben un premi. No és una tasca senzilla i, de fet, encara no hi ha una explicació científica sobre què és exactament el que reconeixen quan hi ha un cas.

La hipoglucèmia és la caiguda del nivell de sucre en sang a un nivell per sota de l'habitual. Un xoc insulínic pot provocar convulsions, desmais i, fins i tot, el coma. Per a situacions així, el ca suposa un complement al glucòmetre i un extra de seguretat als familiars del menor o de la persona malalta. També detecta tant les pujades com les baixades del nivell de sucre, i no sols de la persona a la qual assisteixen sinó de qualsevol que en pateixi.

Així, el ca d'assistència és una ajuda extra per a les famílies amb una persona amb diabetis, especialment si és menor. En cap cas, no suposa la substitució dels aparells de mesurament com el glucòmetre, però sí que és un reforç, per exemple davant les temudes hipoglucèmies nocturnes. I a això, cal unir el factor sentimental, socialitzador, d'interacció social i suport anímic per als infants i les persones que conviuen amb la diabetis.

3.4.2. Impacte sobre persones amb epilèpsia

En l'àmbit de l'epilèpsia, el ca d'assistència pot, fins i tot, salvar la vida a la persona malalta. A part d'acompanyar i cobrir necessitats emocionals, aquests cans són capaços de detectar crisis abans que es produeixin, així com de socórrer persones que en pateixin una.

L'epilèpsia es caracteritza per augments sobtats d'activitat elèctrica en les neurones, la qual cosa provoca al pacient convulsions musculars més o menys violentes, absències i, fins i tot, pèrdua de coneixement. Per tant, una de les inquietuds que suscita aquesta malaltia és la intranquil·litat de poder predir quan es produiran les crisis. Aquest no-saber du moltes persones amb epilèpsia a limitar les seves activitats o a dependre completament d'una altra persona, per la qual cosa els cans d'assistència hi poden tenir un paper fonamental.

Hi ha dos tipus de cans: els que detecten crisis i els cans de resposta, que han estat ensinistrats per atendre les persones que pateixen una crisi amb pèrdua de consciència o sense.

- **Cans detectors de crisis.** Són capaços d'intuir quan es produirà una crisi (gràcies al seu olfacte) i alertar-ne la persona usuària. Hi ha qui defensa que aquest comportament pot sorgir de manera natural en cans que conviuen amb persones amb epilèpsia, però la majoria són ensinistrats. Es tracta d'un procés d'aprenentatge per a l'animal bastant llarg, d'aproximadament 18 mesos, i una mica costós. El resultat és un ca capaç de salvar la vida a una persona amb aquest trastorn neurològic. Els usuaris d'aquests cans asseguren que alerten de la crisi entre 15 i 8 minuts abans que es produeixi, temps suficient perquè la persona afectada prengui les mesures oportunes per preparar-se.
- **Cans de resposta.** Són entrenats per socórrer les persones que pateixen una crisi. Ho fan de diverses maneres: acostant-los un telèfon, retirant els objectes pròxims que puguin afectar la persona, cercant ajuda, romanent al costat de la persona, etc.

No obstant això, els experts coincideixen a afirmar que el principal benefici que aporten tant uns com els altres és que infonen confiança i contribueixen de manera significativa a millorar el benestar emocional de les persones usuàries.

3.4.3. Impacte sobre persones amb TEA

Els trastorns de l'espectre autista (TEA) es caracteritzen perquè es manifesten precoçment i per l'afectació del pla social dels infants que en presenten. La interacció amb cans es relaciona amb efectes positius en la salut dels nins i nines: la companyia del ca és clau per potenciar les seves habilitats comunicatives per

connectar-se amb el món exterior i, fins i tot, a poc a poc, va trencant l'aïllament que els fa poc inclinats a les formes convencionals d'intervenció. Els animals serveixen com a catalitzadors socials. D'una banda, la teràpia assistida amb cans afavoreix l'atenció, disminueix l'estrès i ajuda al fet que, durant la teràpia, les persones amb TEA millorin en les seves habilitats emocionals, socials i comunicatives. D'altra banda hi ha els cans de servei, que reben un entrenament especialitzat amb la finalitat de respondre apropiadament davant qualsevol necessitat en la vida quotidiana dels infants amb TEA i de les seves famílies.

Les funcions del ca van des d'acompanyar l'infant en els seus recorreguts habituals, ajudar-lo en tasques de la llar i en altres activitats que fomenten l'autonomia i la responsabilitat, actuar com a promotor de les relacions socials i intervenir físicament si l'infant pateix una crisi o es mostra ansiós o agressiu o s'aïlla del seu entorn.

A més d'afavorir la interacció, els cans són grans companys i ofereixen certa seguretat. Els cans d'assistència per als petits amb autisme (a diferència del ca guia, que ajuda en les tasques físiques) sempre estan al costat de la persona usuària per brindar-li suport emocional. Així mateix, l'afectivitat i la gentilesa del ca d'assistència ajuden l'infant, tan sols amb la seva presència, a ser tolerant i a emprar un llenguatge divertit amb el seu cos. Al seu torn, l'infant disminuirà les conductes compulsives. En aquest sentit, el ca actua com un aliat del terapeuta, proporcionant un ambient d'acceptació incondicional i transformant les característiques adverses de la situació en un ambient afable en què s'afavoreixen experiències agradables, la qual cosa promou la motivació de l'infant per la teràpia.

3.5. Conclusions sobre els impactes estudiats

L'aprovació de la Llei 1/2014 va tenir un gran impacte social sobre la família, joves i infants, perquè va suposar el suport legal d'una necessitat detectada per les associacions, les famílies i els professionals.

Al marge que la norma va dirigida a totes les persones que necessiten cans d'assistència, amb independència de si són menors o membres d'una família o de la seva orientació sexual, l'impacte positiu en certs col·lectius és indubtable i incalculable.

Un ca d'assistència és una ajuda extra per a les famílies amb una persona amb diabetis, epilèpsia o autisme, i directament per a la persona que pateix la malaltia. Els cans d'assistència per a persones amb diabetis, autisme o similar poden ser d'ajuda per controlar la malaltia, donar-los seguretat i potenciar la seva independència i interacció social, especialment per als més petits de la casa. És

una alternativa molt eficaç a l'hora de millorar la vida dels pacients i de les seves famílies.

Cal destacar que els grans beneficiats directes de la nova modificació, que beneficia tota la col·lectivitat, són els infants i els joves que tenen autisme, encara que no siguin dependents, perquè el ca els ajuda a gaudir d'independència, els aporta seguretat i incrementa la seva autoestima. L'impacte positiu en els joves és indubtable.

L'article 32 de la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per eradicar la LGTBI-fòbia, estableix que les administracions públiques de les Illes Balears incorporaran l'avaluació d'impacte sobre orientació sexual i identitat de gènere en el desenvolupament de les seves competències, per garantir la integració del principi d'igualtat i no-discriminació de les persones LGTBI sobre totes les disposicions legals o reglamentàries que s'impulsen dins el territori de la comunitat autònoma.

Una vegada avaluat el contingut de l'Avantprojecte de llei, es conclou que no té cap impacte negatiu sobre lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals.

4. Impacte econòmic, impacte pressupostari i càrregues administratives

4.1. Adequació de la modificació de la Llei 1/2014 a l'article 14 de la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat

L'article 14 de la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat, disposa que, en els procediments d'elaboració de normes que afectin de manera rellevant la unitat de mercat, l'autoritat competent que proposa la norma ha de posar a disposició de la resta d'autoritats, a través del sistema d'intercanvi electrònic d'informació que preveu l'article 23, amb l'antelació suficient, el text del projecte de norma, amb els informes o els documents que en permetin la valoració adequada, incloent-hi, si s'escau, la memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu.

Una vegada avaluat el contingut de l'Avantprojecte de llei, es conclou que no afecta la unitat de mercat, perquè no regula, en cap cas, autoritzacions que puguin limitar la llibertat dels operadors econòmics.

4.2. Control *ex post* de la norma

D'acord amb l'article 130 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, les administracions públiques han de revisar periòdicament la seva normativa vigent per adaptar-la als principis de bona regulació i per comprovar la mesura en què les normes en

vigor han aconseguit els objectius prevists i si estava justificat i correctament quantificat el cost i les càrregues que s'hi imposen. El resultat de l'avaluació s'ha de plasmar en un informe que s'ha de fer públic, amb el detall, la periodicitat i per part de l'òrgan que determini la normativa reguladora de l'administració corresponent.

Les administracions públiques han de promoure l'aplicació dels principis de bona regulació i han de cooperar per promocionar l'anàlisi econòmica en l'elaboració de les normes i, en particular, per evitar la introducció de restriccions injustificades o desproporcionades a l'activitat econòmica. Respecte d'això, l'òrgan competent per a l'aplicació de la norma ha de vetllar perquè es compleixi efectivament i perquè el contingut s'ajusti a la realitat social. Així mateix, la ciutadania també es perfila com a garant de l'adequació de l'ordenament jurídic mitjançant les demandes ciutadanes d'adaptació d'aquest ordenament a les noves necessitats socials. Finalment, els òrgans col·legiats relacionats amb l'objecte de la norma (en aquest cas, la discapacitat i la igualtat d'oportunitats), com són el Consell de Serveis Socials o el Comitè d'Avaluació de Necessitats Socials, poden constituir-se també en garants dels principis de bon govern, atès que poden plantejar-se debats sobre la matèria i la necessitat d'adequació o reformulació de les polítiques públiques previstes normativament.

4.3. Estudi pressupostari i socioeconòmic

En aplicació de l'article 60 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, l'òrgan que tramita el procediment ha d'elaborar una memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu, com a document dinàmic, que s'ha d'anar actualitzant amb la incorporació dels aspectes rellevants resultants de les diferents fases de la tramitació, des de l'acord d'inici fins a la finalització del procediment d'elaboració normativa.

Des del punt de vista pressupostari, la norma no afecta els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i no comporta cap despesa afegida per a la Conselleria, ni implica la creació, la modificació o l'extinció d'unitats administratives per vetllar pel compliment d'aquesta modificació legal. Respecte d'això, cal assenyalar que les estructures per executar l'avantprojecte que es tramita ja estan en marxa i operatives des de l'aprovació de la Llei 1/2014 que es modifica.

A les Balears no existeix cap centre d'ensinistrament. Els cans es formen a la península i es duen sota demanda. Cada ca, amb la seva formació i manutenció, suposa un alt cost difícil d'assumir per les famílies. Per això, se solen aconseguir via ajuda estatal o autonòmica o per iniciativa d'associacions sense ànim de lucre, com ara l'ONCE.

L'ampliació de la figura del ca d'assistència no suposa cap cost per a l'Administració balear. Per tant, no hi ha impacte econòmic. En canvi, socialment, la nova classificació sí que té un gran impacte en les famílies i les persones usuàries que s'auxilien per aquests cans, les quals n'hauran d'assumir els costos o, com s'ha indicat, utilitzar les escasses via de subvenció que existeixen.

4.4. Estudi de càrregues administratives

A l'efecte d'aquesta memòria, es consideren càrregues administratives les activitats de naturalesa administrativa que han de dur a terme els ciutadans per complir les obligacions derivades de la normativa.

Aquesta modificació de llei no implica altres càrregues administratives que les ja existents i no suposa despeses per a l'Administració, derivades de l'aplicació, per a la ciutadania i per a les empreses, respecte de la regulació actual, atès que el contingut es correspon amb l'exercici de les competències que té atribuïda la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en els articles 30.16, 30.39 i 70.8 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

L'objectiu de la modificació és actualitzar la normativa i regular i ampliar les categories del ca d'assistència i, per tant, el dret d'accés, circulació i permanència de les persones usuàries, a l'efecte d'equiparar aquestes persones amb la resta de col·lectius fins ara reconeguts, afavorint el seu dret a l'autonomia i aconseguint una igualtat real i efectiva, i facilitant la participació de tots els ciutadans, sense cap mena de discriminació, en la vida política, econòmica, cultural, social i laboral.

Per tant, és evident la necessitat d'ampliar el marc normatiu de la Llei 1/2014 perquè s'adapti a la realitat actual i empari el dret de totes les persones que puguin beneficiar-se de l'ajuda d'un ca d'assistència, a més de les reconegudes en la versió inicial de la Llei, a accedir a l'entorn i, per tant, a una participació social efectiva.

Així, en compliment d'aquests preceptes, el Govern de les Illes Balears, a través de la Conselleria d'Afers Socials i Esports, tramita l'Avantprojecte de llei de modificació de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència.

a) Persones destinatàries

Les persones destinatàries directes de la norma són totes les que compleixen les condicions que estableix la vigent Llei 1/2014.

b) Procediment

Nombre total de procediments que estableix la norma vigent: 0

En l'avantprojecte que s'analitza no es regula cap procediment administratiu nou, sinó que es remet a normativa ja vigent. Com ja s'ha dit, la modificació que es tramita té per objecte ampliar la tipologia de cans d'assistència i, en conseqüència les persones usuàries.

Per tant, l'entrada en vigor d'aquesta norma no suposa cap cost per als ciutadans ni per a l'Administració en tant en quant no preveu cap procediment nou.

c) Valoració econòmica de les càrregues

Atès que l'Avantprojecte no estableix procediments, quant a la valoració econòmica de les càrregues, s'ha de dir que l'aplicació de l'Avantprojecte no suposa, cap augment de recursos personals ni materials per a les administracions que tenen la competència en la matèria.

d) Conclusions

La Conselleria d'Afers Socials i Esports considera adequat elaborar, regular i actualitzar el marc normatiu basat en una llei autonòmica que no du implícit l'establiment de cap procediment administratiu que afecti la ciutadania ni l'Administració autonòmica, com s'ha exposat, ni implica, per si mateix, l'existència de càrregues administratives, sinó en relació amb la normativa en vigor relativa a l'expedició de títols de famílies nombroses.

Així doncs, la valoració de les càrregues administratives s'ha de fer respecte de la normativa que s'aprovi en desplegament dels mandats legals que conté aquest avantprojecte per a les administracions balears i, igualment, respecte de la normativa ja aprovada i dels drets que ara s'eleva al nivell legal, com per exemple, les ajudes d'emergència social.

5. Descripció de la tramitació del projecte de llei, anàlisi i valoració resumida de les al·legacions presentades en els tràmits d'audiència i informació pública i dels informes emesos, i del seu reflex en el text de la proposta, si escau

5.1. Descripció de la tramitació del projecte de llei

Correspon a la consellera d'Afers Socials i Esports iniciar l'elaboració d'aquesta disposició general, i al Consell de Govern, aprovar-la, d'acord amb el que disposen els articles 42 i 43 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears.

El Decret 21/2019, de 2 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, rectificat pel Decret 22/2019, de 19 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, estableix que aquesta Conselleria, a través de la Direcció General de Planificació, Equipaments i Formació, ha de dur a terme l'elaboració de normativa en matèria de serveis socials.

El Decret 10/2019, de 2 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears, disposa el nomenament dels membres del Govern de les Illes Balears.

En data 13 de gener de 2020, el director general de Planificació, Equipaments i Formació va emetre l'informe justificatiu en relació amb la consulta pública prèvia sobre la proposta d'elaboració d'un avantprojecte de modificació de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, en el qual es justifiquen els punts indicats per la normativa.

El 14 de gener de 2020, mitjançant la Resolució de la consellera d'Afers Socials i Esports, es va sotmetre a la consulta pública prèvia la proposta d'elaboració d'un avantprojecte de llei de modificació de la Llei 1/2014.

D'acord amb l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, abans de l'elaboració del projecte de llei, s'ha duit a terme una consulta pública prèvia a la ciutadania sobre la iniciativa normativa, a través del Portal de Participació Ciutadana i Transparència de la Conselleria d'Afers Socials i Esports.

L'article 55 de la Llei 1/2019 estableix que, amb caràcter previ a l'elaboració de l'avantprojecte de llei o del projecte de reglament, se substanciarà una consulta pública, d'acord amb la normativa bàsica estatal. A aquest efecte, el conseller competent per a l'inici del procediment ha d'ordenar la substanciació d'una consulta pública a través del lloc web, amb la finalitat que la ciutadania tenguí la possibilitat d'emetre la seva opinió durant un termini adequat a la naturalesa de la matèria i, en tot cas, no inferior a deu dies.

Així mateix, el text del projecte s'ha publicat al lloc web de la Conselleria d'Afers Socials i Esports amb la finalitat de donar audiència a les persones els drets i els interessos de les quals poden resultar afectats per aquesta iniciativa normativa, perquè hi puguin fer les al·legacions que considerin oportunes. A més, el projecte se sotmetrà al tràmit d'informació pública, cosa que es publicarà en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i a través del portal web de participació ciutadana, perquè les persones interessades, i les organitzacions i les associacions reconegudes per llei que agrupin o representin les persones que

tenen drets o interessos legítims afectats per la norma, les finalitats de les quals tinguin una relació directa amb l'objecte, puguin manifestar la seva opinió.

També s'enviarà el projecte a totes les conselleries perquè hi puguin fer els suggeriments i les observacions que considerin pertinents.

5.2. Anàlisi i valoració resumida de les al·legacions presentades en els tràmits d'audiència i informació pública

D'acord amb l'article 51 de la Llei 1/2019, relatiu a la transparència i la participació ciutadana en el procediment d'elaboració normativa a través del lloc web, en el lloc web de l'Administració autonòmica hi ha d'haver un espai específic en el qual es puguin consultar les iniciatives normatives i l'estat de la tramitació, així com les consultes prèvies a l'elaboració de l'esborrany, a fi de garantir que els ciutadans disposin d'accés permanent a la informació que, a la vegada, faciliti la participació i la presentació de suggeriments per mitjans telemàtics.

D'altra banda, s'ha de sol·licitar un informe d'impacte de gènere a l'Institut Balear de la Dona, de conformitat amb l'article 7.g) de la Llei 12/2006, de 20 de setembre, per a la dona, segons el qual, en els projectes de llei presentats al Parlament de les Illes Balears i en totes les normatives dictades per les diferents administracions, s'adjuntarà un informe sobre el seu impacte de gènere, elaborat per l'Institut Balear de la Dona.

En relació amb el possible impacte que tindrà aquest projecte, una vegada aprovat, en les matèries que recull la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat, cal assenyalar que el projecte no conté condicions ni requisits que tinguin com a efecte directe o indirecte la discriminació per raó d'establiment o residència d'un operador econòmic; per tant, no és necessari sotmetre'l a l'informe relatiu a la unitat de mercat o a la regulació de serveis.

D'acord amb l'article 18.7 de la Llei 5/2010, de 16 de juny, reguladora del Consell Consultiu de les Illes Balears, atès que es tracta de la tramitació d'una norma que té efectes cap a terceres persones, se sotmetrà a l'informe del Consell Consultiu.

D'altra banda, l'Acord del Consell de Govern de 29 d'abril de 2016 deixa sense efecte les suspensions de la Llei 16/2012, de 27 de desembre, per la qual se suspenen la vigència de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, i el seu funcionament.

L'apartat quart de l'Acord esmentat estableix que les funcions consultives a què es refereix l'article 2.1.a) de la Llei 10/2000 s'exerciran en tots els procediments que s'hagin iniciat amb posterioritat a la data de la sessió constitutiva del CES. La sessió constitutiva va ser el 26 de juny de 2017, per la qual cosa, d'acord amb l'article 2, apartats 1 i 4 de la Llei 10/2000, es demanarà el dictamen d'aquest òrgan.

L'article 3 de la Llei 5/2000, de 20 d'abril, de l'Institut Balear de la Dona, i l'article 5.3 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, disposen que, en el procediment d'elaboració de les lleis i de les disposicions de caràcter general dictades, en el marc de les seves competències, per les administracions públiques de les Illes Balears, s'hi ha d'incorporar un informe d'avaluació d'impacte de gènere, que tindrà per objecte l'estimació de l'impacte potencial del projecte normatiu en la situació de les dones i dels homes com a col·lectiu, així com l'anàlisi de les repercussions positives o adverses, en matèria d'igualtat, de l'activitat projectada. Per això, se sol·licitarà a l'Institut Balear de la Dona un informe d'avaluació d'impacte de gènere.

Com s'assenyala al començament d'aquesta memòria, a través del Portal de Transparència de la Conselleria d'Afers Socials i Esports, s'ha duit a terme un procés de consulta perquè els ciutadans i ciutadanes poguessin fer les aportacions que consideressin oportunes sobre la redacció de l'Avantprojecte. Aquesta consulta s'ha fet entre el dia 16 de gener de 2020 i el dia 12 de febrer de 2020. El Portal ha rebut 93 visites i s'hi han presentat 6 al·legacions, amb un contingut gairebé coincident, de progenitors d'usuaris de cans d'alerta mèdica, la funció dels quals consisteix a detectar amb antelació els canvis substancials en el nivell de sucre en sang de les persones amb diabetis tipus 1. Totes mostren la conformitat amb el que recull l'informe del director general de Planificació, Equipaments i Formació de 13 de gener de 2020.

6. Conclusions

Per tot això, i amb més motiu arran de les aportacions ciutadanes presentades en la fase de consulta prèvia, es considera oportú i necessari tramitar un avantprojecte de llei de modificació de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, amb la finalitat d'ampliar les categories de cans d'assistència i, per tant, les persones que veuran reconegut el seu dret de circular amb aquests cans. A més, tal com desenvolupa la memòria, aquesta modificació s'adequa als principis de bona regulació i suposa un impacte positiu o neutre, però en cap cas negatiu, sobre els sectors analitzats.

Palma, 24 de març de 2020

El director general de Planificació, Equipaments i Formació

Joan Manuel Rosa González

